

STICHTING RIJKSMUSEUM VOOR VOLKENKUNDE

VERANTWOORDING 2013

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	3
JAARREKENING 2013	10
Balans per 31 december 2013 na resultaatbestemming	11
Categoriale exploitatierekening	12
Categoriale & functionele exploitatierekening 2013.....	13
Grondslagen voor de financiële verslaggeving	15
Toelichting op de balans per 31 december 2013	17
Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2013	23
Toelichting op de functionele exploitatierekening over 2013	28
OVERIGE GEGEVENS	29
Resultaatbestemming	30
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	31
BIJLAGEN	33
Bijlage 1: Activiteit en bereik	34

BESTUURSVERSLAG

De jaarrekening 2013 van de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde volgt de door het Ministerie van OCW voorgeschreven methodiek, vastgelegd in het "Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2013-2016", kortweg het "handboek".

Algemeen beleid

2013 was een goed jaar voor Rijksmuseum Volkenkunde. Dat de bezoekersaantallen op het niveau van 2012 uitkwamen, bewijst dat het museum dit hoge niveau nu bestendig heeft. Het aantal betalende bezoekers nam aanzienlijk toe. De herinrichting van het gehele museum, het zgn. Masterplan, werd afgerond, de kinderclub werd gelanceerd en feestelijk werd stilgestaan bij het 175 jarige bestaan van Rijksmuseum Volkenkunde.

Ondertussen stond het jaar ook in het teken van het scheppen van de voorwaarden voor verdere groei. Zo werd een tentoonstellingsagenda voor 2014 vastgesteld die ambitieus en ondernemend te noemen is. De reorganisatie van de museumorganisatie -nodig als gevolg van overheidsbezuinigingen- die in 2013 werd doorgevoerd moet het museum dankzij een projectmatige werkwijze in staat stellen effectiever en efficiënter te werken.

Ook werd een proces in werking gesteld dat ertoe heeft geleid dat het museum in 2014 zelf de horeca-exploitatie ter hand kan gaan nemen als onderdeel van het ondernemerschap. Ter verbetering van de educatieve voorzieningen werd een plan ontwikkeld dat in 2014 zal worden uitgevoerd, en waarvoor we in 2013 aanzienlijke externe financiering hebben geworven. Ook de wetenschappelijke samenwerking kreeg een impuls, dankzij de lancering van een samenwerkingsverband van landelijke kennisinstellingen op het gebied van Global Area Studies.

En misschien nog wel de belangrijkste ontwikkeling in 2013: dit was het jaar waarin de fusie van het museum met de collega's van het Tropenmuseum en het Afrika Museum werd voorbereid, die naar verwachting per 1 april een feit zal zijn. Met name de tweede helft van 2013 werd in dit proces veel tijd en aandacht geïnvesteerd, en de vooruitgang die hierbij werd geboekt geeft veel vertrouwen voor de toekomst.

Financiële positie

Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat in 2013 bedraagt -€ 756.992. Dit hoge negatieve resultaat wijzigt echter door dotatie en onttrekking aan de verschillende bestemmingsfondsen en -reserves, ter dekking van gemaakte kosten. De onttrekkingen van € 391.500 uit het bestemmingsfonds TV-gelden (eerder door OCW toegekende financiering voor brandveiligheidsmaatregelen) en van € 183.573 uit het Liefkes-fonds (ter financiering van de Liefkes tentoonstelling) zijn hiervan de grootste. Hierdoor wordt er uiteindelijk € 232.633 ten laste van de algemene reserve gebracht.

Het negatieve resultaat over 2013 was verwacht en begroot. De resultaten van de in verband met de subsidiekorting doorgevoerde personele reorganisatie (2012) zijn in 2013 nog niet geheel gerealiseerd; de volledige besparing zal pas eind 2015 worden bereikt.

De solvabiliteit van Rijksmuseum Volkenkunde bedraagt 0,50 en de liquiditeit komt per ultimo 2013 uit op 1,45. Hoewel deze cijfers een solide financiële positie weergeven, vragen de forse korting per 2013 op de exploitatiesubsidie en het teruglopende eigen vermogen aandacht.

Een aanzienlijk deel van het vermogen (€ 2.618.750) is ondergebracht in bestemmingsfondsen met geormerkte bestemming. De vervangingsreserve Bedrijfsinstallatie ad € 814.500 en het Bestemmingsfonds Liefkes ad € 1.002.200 zijn hiervan de grootste.

Met betrekking tot het Liefkes fonds kan nog gemeld worden dat het legaat waaruit dit fonds is gevormd deels bestond uit een effectenportefeuille met een waarde van € 572.318 per ultimo 2013 met een defensief profiel ondergebracht. Het museum beraadt zich nog op toekomstig beleid t.a.v. dit onderdeel van het legaat.

Vergelijking exploitatie 2013 met 2012

De totale baten over 2013 bedroegen € 12.773.000 tegenover € 13.357.000 in 2012; een afname van € 584.000. De grootste oorzaak hiervan is de daling van de structurele subsidie met € 435.000 t.o.v. 2012. Nota bene: de voor de periode 2013-2016 toegepaste subsidiekorting bedroeg € 735.000. De subsidie is inmiddels door diverse loon- en prijsbijstellingen verhoogd, waardoor de korting t.o.v. 2012 verminderd lijkt. De loon- en prijsstellingen geven echter geen extra bestedingsruimte, maar zijn nodig ter dekking van daadwerkelijke kostenstijgingen.

Verder was er een afname van de subsidies uit publieke middelen en private middelen van € 171.000. Deze afname is echter betrekkelijk; in werkelijkheid zijn er in 2013 enkele grote bedragen ontvangen die echter pas in 2014 verantwoord kunnen worden.

De totale lasten over 2013 bedroegen € 13.724.000 tegenover € 13.815.000 in 2012.

T.o.v. 2012 is er een grote daling in salarislasten van € 462.000. Dit vindt zijn oorzaak in een daadwerkelijke daling van de lasten als gevolg van de in 2012 doorgevoerde reorganisatie, maar ook in het feit dat de lasten in 2012 eenmalig verhoogd waren in verband met de frictiekosten ten gevolge van diezelfde reorganisatie (€ 212.000). De afschrijvingslasten waren € 258.000 lager.

Daarentegen waren er verhogingen in huur, kosten aankopen en overige lasten, waardoor de totale lastendaling t.o.v. 2012 uiteindelijk € 91.000 bedroeg.

Voorgenomen activiteiten en subsidiebeschikking

Alle voorgenomen activiteiten voor 2013 zijn gerealiseerd. Aan de prestatie-eisen en overige verplichtingen is voldaan. De enige uitzondering hierop is dat het aantal scholieren uit het voortgezet onderwijs dat in 2013 het museum in schoolverband heeft bezocht zich nog niet bevindt op het beoogde aantal.

In de subsidiebeschikking wordt voor de gehele periode 2013-2016 van ons gevraagd om een gemiddeld aantal bezoeken van 122.500, een gemiddeld aantal bezoekende scholieren van 12.750 en gemiddeld 42 openingsuren per week te realiseren. In 2013 hebben we 130.146 bezoekers mogen verwelkomen, waarvan 9.760 scholieren, en was het museum gemiddeld 45 uur per week open. De verwachting is dat de komende jaren het aantal scholieren stijgt en vanaf 2015 het gemiddelde wordt gerealiseerd. Hier zullen extra inspanningen voor worden gedaan.

Ook is in onze beschikking opgenomen dat we het aantal unieke websitebezoekers verhogen ten opzichte van de vorige cultuurplanperiode, dienen we te beschikken over een integraal veiligheidsplan en een collectieplan en dat minimaal 95% van de objecten geregistreerd dient te zijn. Aan deze verplichtingen wordt voldaan. In 2013 is 299.203 keer onze website bezocht door 211.834 unieke bezoekers. Hiermee zitten we al op het in de beschikking bepaalde niveau van 2016.

Een integraal veiligheidsplan en een collectieplan zijn voor handen en 99% van de collectie is geregistreerd. In 2013 hebben in deze plannen geen ingrijpende wijzigingen plaatsgevonden.

In de beschikking is daarnaast aangegeven dat voldaan moet worden aan de verplichtingen in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid. Dat is het geval.

Continuïteit en positie

Personele reorganisatie

Per 2013 dook de Rijksfinanciering van Volkenkunde met de facto bijna 12% naar beneden. Dat is een dermate forse teruggang dat ingrijpende maatregelen nodig waren om deze op te vangen. Daarom bereidde het museum in 2012 een reorganisatie voor met pijnlijke personele maatregelen: het personeelsbestand werd met ca. 15 FTE gekort. Slechts gedeeltelijk kon dit met natuurlijk verloop worden opgevangen (afloop van tijdelijke contracten, pensioneringen, e.d.). Daarnaast verloren in 2013 ook vijf medewerkers met een vaste aanstelling hun baan.

Behalve de personele reductie werd ook de organisatiestructuur aanzienlijk gewijzigd, met als doelstelling om de organisatie beter toe te rusten op de beleidsprioriteiten.

Volkenkundige samenwerking

De volkenkundige musea besloten al in de jaren negentig om samen op te trekken op het gebied van verzamelbeleid en digitale ontsluiting (Stichting Volkenkundige Collecties Nederland). We liepen daarmee voorop in de museale sector. Al jaren geleden werden gedachten geuit om het hier niet bij te laten, maar verdergaande stappen te zetten en de samenwerking op inhoudelijke of organisatorische terreinen te intensiveren. Deze gedachten werden toen nooit concreet. Maar in 2013 besloten we om deze krachtenbundeling daadwerkelijk ter hand te nemen en te werken aan een fusie van Volkenkunde met Tropenmuseum en Afrika Museum. De politieke situatie vormde hierbij een sterke impuls, met name de aangekondigde stopzetting van de subsidiering van het Koninklijk Instituut voor de Tropen met de mogelijke sluiting van het Tropenmuseum tot gevolg. Pas half juni kon die dreiging worden afgewend. Mede dankzij een fusieplan dat de musea gezamenlijk hadden neergelegd maakte Minister Bussemaker op 19 juni mede namens haar collega Ploumen bekend dat het Kabinet een tijdelijke financiering had weten te vinden waarmee het Tropenmuseum in ieder geval drie jaar kon worden voortgezet.

Hieraan verbond ze wel enkele voorwaarden, waaronder de door ons voorgestelde fusie van het Tropenmuseum met Rijksmuseum Volkenkunde en het Afrika Museum. In de tweede helft van 2013 werd intensief gewerkt aan deze fusie. Mede dankzij de constructieve sfeer op alle niveaus kan als beoogde fusiedatum al 1 april 2014 worden aangekondigd.

Kwalitatieve en kwantitatieve activiteiten 2013

Bezoekersaantallen

In 2013 werden 130.146 bezoekers verwelkomd. Hiermee heeft het museum, na de sterke groei van de afgelopen jaren, vrijwel gelijk gescoord aan het recordjaar 2012. Hiervan was 117.624 (direct of indirect) betalend bezoek. Deze 90% is een duidelijke verbetering ten opzichte van 2012, toen nog 75% van het bezoek betalend was. Dit komt mede door meer nadruk op betalende events/bezoek en door het afschaffen van de gratis woensdag.

Dat de eigen inkomsten uit kaartverkoop weliswaar toenamen, maar niet navenant aan de stijging van het aantal betalende bezoekers, laat zich verklaren uit het feit dat de museumkaart werd afgerekend tegen een lager tarief dan gebruikelijk. Dat komt doordat de in 2012 wegens de verbouwing verlaagde kaartprijs een jaar later in de afrekening van de museumjaarkaart wordt meegenomen.

Rijksmuseum Volkenkunde laat kwalitatief en kwantitatief bezoekersonderzoek uitvoeren. Onderzoeksbureau TNS/NIPO voert continu bezoekersonderzoek uit middels de museummonitor, in 2013 alweer voor het derde jaar. De resultaten worden gebruikt ter ondersteuning en aanscherping van het beleid van marketing en communicatie en dragen in algemene zin bij aan kennis over onze bezoekers op het gebied van onder meer hun profielen, motivatie en waardering. Belangrijke uitkomsten van de museummonitor in 2013: Volkenkunde heeft een sterke relatie met zeer loyale bezoekers, hetgeen ook weerspiegeld wordt in het hoge aantal gemiddelde bezoeken (4.3) aan dit museum. De tijdelijke tentoonstellingen dragen hieraan in hoge mate bij.

Afronding Masterplan

In de eerste helft van 2013 werd de herinrichting van de vaste opstelling afgerond. Hiermee kwam het Masterplan ten einde. In totaal zijn er acht tentoonstellingszalen heringericht en werden de entree en het museumcafé gerestyled. De vaste opstellingen blijven desalniettemin in beweging.

Programmering 2013

Het jaar kende vier grote tentoonstellingen. *Het verhaal van de Totempaal* was tot 1 april te bezichtigen waarna de totempaal in de tuin is geplaatst. In november kreeg deze tentoonstelling een prestigieuze internationale designprijs (SBID).

In de zomermaanden bestond ons aanbod uit liefst twee tijdelijke tentoonstellingen. *Huis vol Indonesië, het mooiste uit de collectie Liefkes* toonde de aan ons gedoneerde Liefkes Collectie; een voorwaarde van de nalatenschap. En *Fetish Modernity*, het zichtbare resultaat van een Europees samenwerkingsproject dat ook in steden als Wenen, Stockholm en Madrid is getoond.

In september openden we de tentoonstelling *Verlangen naar Mekka – de reis van de pelgrim* over de bedevaart naar Mekka. Met deze tentoonstelling losten we een prestatieafspraken uit de vorige cultuurperiode in om een tentoonstelling te organiseren die in het bijzonder, maar niet uitsluitend, is gericht op Nederlanders met een Islamitische achtergrond.

Naast deze tentoonstellingen programmeerden wij diverse galerij-tentoonstellingen, zoals Gjoa Haven (foto's van Sascha de Boer), Kuniyoshi, Vroege fotografie uit China en Van Mali naar Memphis en terug.

Randprogrammering en evenementen

Tijdelijke tentoonstellingen leveren veel randprogrammering op. Er zijn regelmatig events en bijeenkomsten in het museum. Ambassadeurs, overheden, mediapartners, netwerkorganisaties en sponsors gebruiken de tentoonstelling voor bijeenkomsten en delegatie-bezoeken, zoals markten, muziekoptredens, werkbezoeken, lezingen en vergaderingen. Alle met rondleidingen.

De evenementenprogrammering bestaat uit een aantal jaarlijks terugkerende evenementen die inhoudelijk aansluiten bij de vaste opstelling, zoals het Boeddhisme weekend, of het thema van de tentoonstelling, zoals de Ladies Nights in Arabische sferen bij de Mekka tentoonstelling. Ieder jaar organiseren we ook een aantal pilot events, in 2013 bijvoorbeeld het activiteitenweekend rondom Oceanië. Wanneer zo'n event een succes blijkt nemen we deze op in de jaarprogrammering. Daarnaast bestaat het evenementenaanbod uit samenwerkingsprojecten, zoals Burendag, Nationaal Museumweekend, MuseumNacht, Boeddhistic Relic Tour en De Nacht van Kunst en Kennis.

'Verlangen naar Mekka'

Niet alleen inhoudelijk maar ook in velerlei andere opzichten was de tentoonstelling *Verlangen naar Mekka* erg succesvol. Deze tentoonstelling betrof een coproductie met het British Museum in Londen, Engeland. Volkenkunde bewerkte de tentoonstelling ingrijpend, met name door de persoonlijke getuigenissen van Nederlandse moslims te verwerken. Mede daardoor bleek *Verlangen naar Mekka* aantrekkelijk voor de moslimgemeenschap in ons land. Uit heel Nederland kwamen grote aantallen moslims naar Leiden, vaak in familieverband, waarvan grote percentages voor het eerst van hun leven in een museum.

Dit grote succes onder de moslimdoelgroep was het resultaat van een intensieve en gerichte campagne. Om hoogopgeleide moslims te bereiken zetten we *peers* in, met name via sociale media. Daarnaast hebben we vele moslimorganisaties persoonlijk benaderd en hun achterban bereikt.

Ook ontwikkelden we een aanbod om touringcars in te zetten om de doelgroep uit grote steden op te halen, dit in samenwerking met moslimorganisaties.

In 2013 werden er vijftien busarrangementen geboekt. Moslim-media besteedden veel aandacht aan de tentoonstelling, nationaal zoals het populaire Marrokko.nl en de in Nederland veelbekeken Turkse TV omroep, maar ook internationaal onder meer een van de meest gelezen kranten in het Midden Oosten en een artikel op de website van Aljazeera.

We schatten in dat het percentage moslimbezoekers het laatste kwartaal van 2013 rond de 20-25% ligt en dat is voor deze groep hoog. De vele verzoeken die we daartoe nu hebben gekregen stimuleren ons om in het museum een vaste ruimte in te richten gewijd aan de Hadj, zodat we de opgebouwde relatie met de moslimgemeenschap in het museum kunnen voortzetten.

Educatieve activiteiten en kinderen

In 2013 lanceerden we een activiteitenclub waar alle kinderen die het museum bezoeken lid van kunnen worden: kidsclub *The Tribe*. Het activiteitenprogramma van de club bestaat uit een aantal vaste onderdelen, afgewisseld met incidentele workshops of voorstellingen aansluitend bij tijdelijke tentoonstellingen. Inmiddels zijn al 4.815 kinderen lid van *The Tribe*.

Een tweede impuls was de lancering van een geheel vernieuwde kinderlijn met opdrachten en activiteiten door de vernieuwde vaste tentoonstelling van het museum. Uitgangspunt hierbij is het verzamelen van 'krachten' die verbonden zijn aan specifieke objecten uit de vaste opstelling. De kinderlijn en *The Tribe* richten zich primair op kinderen van zeven tot en met twaalf jaar.

Een lang gekoesterde wens -of liever noodzaak- is het realiseren van educatieve workshop-ruimtes in het museum. Om daar nu eindelijk in te voorzien ontwikkelden we een concreet plan voor het inrichten van het museumsouterrain tot een speciale kinderzone. Hiervoor zijn verschillende cultuurfondsen aangeschreven en inmiddels hebben meerdere fondsen financiële steun toegezegd. Dit plan zal in 2014 worden gerealiseerd.

In 2013 werd er samengewerkt met tien scholen. Voor elke grote tijdelijke tentoonstelling werd er een onderwijsprogramma op maat gemaakt. Het programma voor *Verlangen naar Mekka, de reis van de pelgrim* is ontwikkeld in samenwerking met leerkrachten en docenten van zeven scholen uit zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs. Het programma was vakoverstijgend, sloot aan bij de kerndoelen en lag zo dicht mogelijk bij de belevingswereld van de leerlingen. Het is gericht op de bovenbouw van het basisonderwijs (groep 6, 7 en 8) en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Opvallend is dat we in 2013 veel basisschoolscholieren hebben mogen ontvangen voor dit tijdelijke lesprogramma. Meestal kiezen de scholen voor het vaste aanbod omdat dit goed aansluit bij het curriculum. Nu kiezen de scholen expliciet voor tijdelijk aanbod dat aansluit bij andere leermodules. Het onderwijsprogramma is 31 maal geboekt en daarnaast hebben achttien scholen een bezoek gebracht aan de tentoonstelling.

Alle educatieve activiteiten worden geëvalueerd. Eind 2013 ontvingen we het evaluatierapport van het Museum en Schoolproject over de leerjaren 2011/2012 en 2012/2013. De programma's van Volkenkunde zijn ook deze keer positief beoordeeld. Op een aantal fronten komt het museum als beste van de deelnemende musea uit de bus, zoals op inhoud van het lespakket en op het gebied van het bevorderen van de sociale vaardigheden en de creativiteit. Daarnaast worden de educatieve activiteiten ook met de museumdocenten geëvalueerd. Met de evaluaties wordt beoogd de programma's verder te ontwikkelen en altijd aan te laten sluiten op de leerlijnen, zoals tijd, kunst, mens en maatschappij. Ook over het onderwijsprogramma rondom de tijdelijke tentoonstellingen kregen we veel lovende reacties.

Eigen inkomsten

Met het oog op de oplopende eigen inkomstennorm hebben we er al in 2012 voor gekozen om zelf de museumhoreca te willen exploiteren en onderdeel uit te laten maken van het verdienmodel. Daarom zegden we in december 2012 de huurovereenkomsten op met de cateraar die het museumcafé en het café aan de Steenstraat uitbaat. De cateraar ging niet akkoord met de beëindiging waardoor een rechtsgang noodzakelijk was. Deze rechtszaak is in 2014 afgewikkeld, met als resultaat dat we per medio maart de horeca in het museum en vanaf 2015 ook het café aan de Steenstraat in eigen beheer nemen.

De museumwinkel draait al enige jaren met een groeiende omzet. Echter, bij *Verlangen naar Mekka* nam deze significant af. De bereikte doelgroep heeft kennelijk een ander bestedingspatroon, want ook de museumhoreca zag een omzetsdaling.

In 2013 is er uitwerking gegeven aan sponsorproposities op drie niveaus onder de titel "Museum zoekt Partners": Business Partners (vanaf € 3.000 per kalenderjaar), Collectie Partners (vanaf € 6.000 per kalenderjaar) en Project Partners (eenmalige bijdrage). Muzar en Studio America zijn in 2013 Business Partner geworden, allebei voor drie jaar. Tevens zijn onderhandelingen gestart met vijf bedrijven voor het Business en zes voor het Collectie Partnerschap. Inmiddels worden diverse collecties gesponsord door allerlei vermogensfondsen en stichtingen: de collectie China door de Hulsewé Wazniewski Stichting; de collectie Oceanië door het Pacific Fund (onderdeel PBCF), VSBfonds en Vereniging Rembrandt; de collectie Indonesië door Liefkes-Weegenaar fonds en vanaf 2014 door stichting Amindho en het dhr. Kan Sioe Yao Fonds; en de nieuwe kinderruimte vanaf 2014 door het VSBfonds, SNSRealfonds, Stichting Zabawas en ANWBFonds. De Project Partners voor 'Verlangen naar Mekka' zijn AON verzekeringen en Aramco Overseas BV.

Vanwege fiscale regelgeving worden ontvangen bedragen in de categoriale exploitatierekening niet onder "sponsorinkomsten" vermeld, maar onder "Bijdragen uit private middelen".

Het museum mocht ook in 2013 weer van een aantal particulieren aanzienlijke schenkingen ontvangen, dan wel toezeggingen om dat de komende jaren te doen.

Over de jaren 2013, 2014 en 2015 dient het gemiddelde percentage eigen inkomsten minimaal 19,5% te zijn. Voor 2013 is dat nu 18%.

In 2013 heeft Volkenkunde enkele grote bijdragen ontvangen, zoals de BGL-toekenning voor het I Like Volkenkunde-project en bijdragen voor de realisering van de educatieve workshopruimte. Omdat de uitvoering van deze projecten pas in 2014 zal starten, kunnen deze bedragen pas dan als eigen inkomsten worden aangemerkt en zal het vereiste gemiddelde in 2014 ruimschoots worden bereikt.

Nationale collectiesamenwerking

Volkenkundig museum Nusantara in Delft moest begin 2013 de deuren sluiten. De gemeente Delft heeft aan Rijksmuseum Volkenkunde gevraagd om een offerte uit te brengen voor het uitvoeren van de afstoting van de volledige volkenkundige collectie, volgens de zgn. LAMO-procedure. Hierbij werkt Volkenkunde intensief samen met fusiepartner Tropenmuseum. Onderzocht wordt allereerst hoe het selectieproces moet worden ingericht en welke kosten een dergelijke omvangrijke operatie met zich meebrengt. Niet alleen het logistieke proces is een uitdaging, maar ook de noodzakelijke checks and balances van de LAMO-procedure moeten goed worden ingebouwd. Tevens zal worden onderzocht of voor delen van de af te stoten collectie repatriëring naar Indonesië mogelijk is. De kosten van de operatie zullen voornamelijk door de gemeente Delft moeten worden gedragen. Ook wordt een subsidieaanvraag bij het Mondriaan Fonds voorbereid.

Internationale collectiesamenwerking

Binnen het kader van een aantal grote internationale projecten bezochten diverse buitenlandse partners het museum. Zo kwamen collega's van het Museum Nasional in Jakarta langs om gezamenlijk te werken aan de website en de teksten van het *Singosari project* dat eind 2013 is afgerond. Medewerkers van Museu Paraense Emilio Goeldi en vertegenwoordigers van de Ka'apor en Kayapo Amazone Indianen bezochten onze depots om samen de Braziliaanse Tropisch laagland collecties te bestuderen en een tentoonstelling samen te stellen die in Brazilië zal worden opgezet in 2014. Diverse delegaties uit Japan en Korea bezochten het museum als onderdeel van samenwerkingsprojecten met betrekking tot erfgoed bewaard in onze collecties. Omgekeerd reisden en reizen ook onze onderzoekers naar diverse plekken op de wereld om onderzoek te doen met onze partnerinstellingen aldaar.

Publicaties

In 2013 bracht het museum meerdere boeken uit, waaronder het Toppenstukkenboek. Dit is een mozaïek van hoogtepunten uit het werelderfgoed dat Rijksmuseum Volkenkunde beheert en de weerslag van 175 jaar verzamelen en exploreren. Daarnaast is ook de Engelstalige publicatie bij de tentoonstelling *Huis vol Indonesië, het mooiste uit de collectie Liefkes* verschenen. Het Topstukkenboek en het Liefkes boek vormen de eerste twee boeken in een nieuwe Collectiereeks, waarin bijzondere collecties van ons museum worden gepresenteerd.

Tevens is de tentoonstellingscatalogus bij de tentoonstelling *Verlangen naar Mekka* gepubliceerd, zijn er twee delen over Zuidoost-Aziatische archeologie en materiële cultuur verschenen, rondde de publicatie *Saho, joyaux de l'architecture Malienne* het project Behoud Cultureel Erfgoed Mali af en verscheen de volgende Mededeling van Rijksmuseum Volkenkunde: *Creating Authenticity. Processes of Authentication in Ethnographic Museums*.

Leiden Global

Op 30 juni tekenden we een samenwerkingsstatuut tussen Leidse musea, de Leidse Universiteit en de Leidse kennisinstellingen op het gebied van *global and area studies* onder de naam Leiden Global. De samenwerking tussen de Universiteit Leiden, Rijksmuseum Volkenkunde, Rijksmuseum Oudheden, Afrika-Studiecentrum, Koninklijk Instituut voor Taal, Land- en Volkenkunde, International Institute for Asian Studies, Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten en Roosevelt Study Centre komt hiermee op een hoger plan. Op 27 november vond de officiële opening van Leiden Global plaats in Rijksmuseum Volkenkunde.

Symposium Global Interactions through Pilgrimage

Op 28 en 29 november organiseerde Volkenkunde samen met het Leiden University Centre for the Study of Islam and Society (LUCIS) het tweedaags internationaal symposium *Hajj: Global Interactions through Pilgrimage*. Dit symposium werd gehouden ter gelegenheid van de tentoonstelling *Verlangen naar Mekka*. Het symposium werd vrijdag 29 november afgesloten met de uitreiking van de Dr. Steven Engelsman Grants en de zeer druk bezochte jaarlijkse Gerbrandslezing, dit jaar door Finbarr Barry Flood (New York University).

Internationale activiteiten

Zoals voorgeschreven zijn alle internationale activiteiten van 2013 aangemeld bij Buitengaats, de database van het Dutch Center for International Cultural Cooperation (DCICC). Hier is het volledige overzicht van de onze buitenlandse tentoonstellingen, onderzoeksprojecten, publicaties, lezingen, workshops en andere activiteiten te raadplegen.

Samenstelling directie

De directie werd gevoerd door:

- De heer drs. K.J. Schoonderwoerd, statutair directeur/bestuurder, algemeen directeur
Benoemd per 01-06-2012 voor onbepaalde tijd.
- Mevrouw W.C. Huivenaar, plaatsvervangend directeur, directeur bedrijfsvoering
Benoemd per 01-07-2010 voor onbepaalde tijd.
- De heer drs. J. Sijmonsbergen, commercieel directeur
Benoemd per 01-07-2010 voor onbepaalde tijd.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht vergaderde op 28 maart (66e vergadering), 19 juni (67e), 1 juli (68e), 19 september (69e) en 17 december (70e) in 2013. Dit waren vier reguliere vergaderingen en één extra ingelaste bijeenkomst. In de vergaderingen kwamen de financiën aan de orde: begroting, voortgangsrapportages en jaarrekening. Uiteraard maakte ook de volkenkundige samenwerking deel uit van elke vergaderagenda van de Raad.

Leden van de Raad van Toezicht worden vanaf 2012 door de Raad zelf benoemd voor een periode van vier jaar; de termijn kan één keer met vier jaar worden verlengd. De Raad nam in 2013 afscheid van de heer prof.mr. P.F. van der Heijden die tot 8 februari in functie was als Rector Magnificus & Voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden. Prof.mr.dr. C.J.J.M. Stolker is de opvolger van Van der Heijden.

Per 31 december 2013 is de Raad als volgt samengesteld:

- De heer L.J. (Lodewijk) de Waal, voorzitter.
Benoemd per 18-08-2010 tot 18-08-2014, herbenoembaar;
- Mevrouw drs. J. (Judikje) Kiers.
Benoemd per 26-03-2010 tot 26-03-2014, herbenoembaar;
- Mevrouw M. (Meryem) Kilic-Karaaslan MMC.
Herbenoemd per 12-04-2010 tot 12-04-2014, niet herbenoembaar;
- De heer H.P. (Henri) Remmers.
Benoemd per 01-08-2012 tot 01-08-2016, herbenoembaar;
- Mevrouw drs. J.P. (Jacqueline) Rijdsijk.
Benoemd per 17-08-2010 tot 17-08-2014, herbenoembaar;
- De heer prof.mr.dr. (Carel) C.J.J.M Stolker.
Benoemd per 08-02-2013 tot 08-02-2017, herbenoembaar;
- De heer drs. N.H. (Nico) Swellengrebel MCM.
Benoemd per 01-01-2011 tot 01-01-2015, herbenoembaar.

Governance Code Cultuur en WNT

De Raad van Toezicht en directie onderschrijven de aanbevelingen van de Code Cultural Governance c.q. de principes van de Governance Code Cultuur, de opvolger van de Code Cultural Governance. Deze Code wordt integraal toegepast. Op de website van het museum zijn de statuten, het huishoudelijk reglement en het profiel van de Raad van Toezicht beschikbaar.

De bezoldiging van de directieleden van Rijksmuseum Volkenkunde valt ruim binnen de WNT-norm. In de jaarrekening is de bezoldiging van de directie van het museum vermeld. De leden en de voorzitter van de Raad van Toezicht voeren hun functie onbezoldigd uit.

Stijn Schoonderwoerd
Algemeen directeur

Balans per 31 december 2013 na resultaatbestemming

	€	31-12-2013 €	€	31-12-2012 €
ACTIVA				
Immateriële vaste activa	-		-	
Materiële vaste activa	3.540.832		3.919.909	
Financiële vaste activa	-		-	
Totale Vaste Activa		3.540.832		3.919.909
Vorraden	84.759		118.434	
Vorderingen	1.137.520		1.182.762	
Effecten	572.318		519.443	
Liquide middelen	4.133.966		3.449.668	
Totale Vlottende Activa		5.928.563		5.270.307
TOTALE ACTIVA		9.469.395		9.190.216
PASSIVA				
Algemene reserve	2.051.087		2.236.447	
Bestemmingsreserves	22.499		56.850	
Overige bestemmingsfondsen	2.618.751		3.156.033	
Totaal Eigen vermogen		4.692.337		5.449.330
Bestemmingsfonds Collectie	-		158.843	
Aankoopfonds		-		158.843
Voorziening prepensioen	27.886		273.620	
Totale Voorzieningen		27.886		273.620
Investeringssubsidie	538.452		932.496	
Langlopende schuld	121.960		44.825	
Totale Langlopende schulden		660.412		977.321
Crediteuren	2.850.192		1.129.899	
Belastingen en premies sociale verzekering	140.911		146.739	
Overige schulden en overlopende passiva	1.097.657		1.054.464	
Totale Kortlopende schulden		4.088.760		2.331.102
TOTALE PASSIVA		9.469.395		9.190.216
solvabiliteit		0,50		0,59
liquiditeit		1,45		2,26

Categoriale exploitatierekening

	2013	Begroting	2012
	€	€	€
BATEN			
Directe opbrengsten			
<i>Publieksinkomsten</i>	868.813	950.000	628.009
<i>Sponsorinkomsten</i>	-	-	-
<i>Overige inkomsten</i>	104.898	375.000	380.437
Indirecte opbrengsten	150.431	150.000	94.151
Totale Opbrengsten	1.124.142	1.475.000	1.102.597
Structurele subsidie OCW			
<i>Waarvan huren</i>	4.424.903	4.282.120	4.308.362
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>	6.011.974	5.993.275	6.563.283
Structurele subsidie provincie	-	-	-
Structurele subsidie gemeente	-	-	-
Structurele subsidie ander orgaan dan OCW	-	-	-
Overige subsidies/bijdragen			
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	518.010	750.000	520.853
<i>Bijdragen uit private middelen</i>	693.842	425.000	861.518
Waarvan particulieren	137.309	-	423.881
Waarvan bedrijven	197.882	-	157.759
Waarvan private fondsen	11.389	-	15.000
Waarvan goede doelenloterijen	347.262	-	264.878
Totale Subsidies / Bijdragen	11.648.729	11.450.395	12.254.016
TOTALE BATEN	12.772.871	12.925.395	13.356.613
LASTEN			
Salarislasten	4.060.723	3.952.576	4.523.213
Afschrijvingen	1.043.248	1.025.800	1.301.655
Huur	4.379.169	4.175.300	4.245.469
Aankopen	230.189	250.000	78.188
Overige lasten	4.010.892	3.807.688	3.666.302
TOTALE LASTEN	13.724.221	13.211.364	13.814.827
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-951.350	-285.969	-458.214
Saldo rentebaten/-lasten	35.515	50.000	89.613
Saldo bijzondere baten/lasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	158.843	-	40.114
EXPLOITATIERESULTAAT	-756.992	-235.969	-328.487
RESULTAATBESTEMMING:			
Algemene reserve (18%)	-232.633		-105.327
Algemene reserve (restant 82%)	-		-411.747
Bestemmingsfonds OCW (deel 82%)	-		-37.278
- Bestemmingsfonds TV	-391.500		-95.183
Bestemmingsfonds BGL	80.287		43.772
Vervangingsreserve installaties	-42.495		-1.832
Bestemmingsreserve personeel	12.922		-6.692
Bestemmingsfonds Liefkes	-183.573		285.801
TOTAAL RESULTAATBESTEMMING	-756.992	-	-328.487

Categoriale & functionele exploitatierekening 2013

(bedragen x 1.000 Euro)

Functioneel	Categoriaal	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschapsfunctie	Algemeen beheer
			Vaste presentatie	Tijdelijke Presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Vererving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
BATEN									
Directe opbrengsten		974	409	102	71	1	0	4	387
<i>Publieksinkomsten totaal</i>									
Publieksinkomsten buitenland									
Publieksinkomsten binnenland		869	400	100					369
<i>Waarvan kaartverkoop</i>		427	342	85					
<i>Waarvan overig</i>		442	58	15					369
<i>Sponsorinkomsten</i>									
<i>Overige inkomsten</i>		105	9	2	71	1		4	18
Indirecte opbrengsten		150	43	11	2			10	84
Totale Opbrengsten		1.124	452	113	73	1		14	471
Structurele subsidie OCW		10.437	3.232	794	1.594	1.010	114	563	3.130
<i>Waarvan huren</i>		4.425	1.449	363	935	512		85	1.081
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>		6.012	1.783	431	659	498	114	478	2.049
<i>Waarvan Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap</i>									
Structurele subsidie provincie									
Structurele subsidie gemeente									
Structurele subsidie ander orgaan									
Overige subsidies/bijdragen		1.212		64			78	217	853
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>		518		20				45	453
<i>Bijdragen uit private middelen</i>		694		44			78	172	400
<i>Waarvan particulieren</i>		137					78	52	7
<i>Waarvan bedrijven</i>		198		44				120	35
<i>Waarvan private fondsen</i>		11							11
<i>Waarvan goede doelenloterijen</i>		347							347
Totale Subsidies / Bijdragen		11.649	3.232	857	1.595	1.010	192	780	3.983
TOTALE BATEN		12.773	3.684	970	1.668	1.011	192	794	4.454

LASTEN								
Salarislasten	4.060	770	192	256	351		751	1.740
Waarvan vast contract	3.221	488	122	232	351		587	1.441
Waarvan tijdelijk	839	282	70	24			164	299
Waarvan inhuur								
Afschrijvingen	1.043	367	92		72			513
Huur	4.380	1.436	359	920	526		88	1.051
Aankopen	230					230		
Overige lasten	4.011	1.447	362	91	19		309	1.783
TOTALE LASTEN	13.724	4.020	1.005	1.267	968	230	1.148	5.086
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-951	-336	-35	401	43	-39	-354	-632
Saldo rentebaten/lasten	36							36
Mutatie aankoopfonds	159							159
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	-757	-336	-35	401	43	-39	-354	-437
Toerekening algemeen beheer	0	-200	-51	-71	-51	-3	-61	437
EXPLOITATIERESULTAAT	-757	-536	-86	330	-8	-42	-415	0

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

In 2012 heeft het Ministerie van OCW het "handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2013-2016" uitgegeven. Bij de totstandkoming hiervan is aansluiting gezocht met Titel 9 BW 2. In dit handboek zijn aanvullende regels opgesteld met betrekking tot de inrichting van de jaarrekening. Met name de exploitatierekening kent een specifieke indeling.

De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting. Voor de begroting is prijspeil 2012 gehanteerd.

De grondslagen zijn ten opzichte van 2012 onveranderd.

De plannen van Rijksmuseum Volkenkunde voor de culturele basisinfrastructuur 2013-2016 zijn in januari 2012 ingediend en conform het subsidiebesluit d.d. 18-09-2012 herzien en met een passende begroting ingediend in oktober 2013.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen historische verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Verbouwing / Tuin en Park	: 6,67%-20%
Bedrijfsinstallaties	: 10%
Inventaris en inrichting	: 6,67%-33,33%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	: 6,67%-33,33%

De collecties en verzamelingen worden niet gewaardeerd aangezien deze geen eigendom zijn van de stichting.

Voorraad

Onderhanden activiteiten

Onder onderhanden activiteiten zijn de kosten van tentoonstellingen verantwoord die nog niet afgesloten zijn. Bij een verwacht negatief resultaat wordt, op het moment dat dit bekend is, een voorziening getroffen. Het bedrag van de voorziening wordt in mindering gebracht op het onderhanden werk.

Voorraad

De voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs. Indien noodzakelijk geacht is er een voorziening voor incurantheid opgenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

VOORZIENINGEN

Voorziening garantieregeling

De voorziening is berekend conform de in de CAO van de VRM vermelde maatregelen en criteria inzake flexibele pensioenregeling en VUT overgangsregeling, die van toepassing zijn op de medewerkers, die eveneens aan de in de cao vermelde richtlijnen voldoen.

KORT LOPENDE SCHULDEN

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De stichting verwerkt de toegezegde pensioenregeling als een toegezegde bijdrageregeling waardoor de pensioenlasten in de jaarrekening gelijk zijn aan de betaalde premies aan het fonds. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum niet zijn voldaan wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringsubsidies

Onder investeringsubsidies worden bijdragen opgenomen, die verkregen zijn om te investeren in vaste activa. De opgenomen bedragen vallen gelijkkelijk vrij met de afschrijvingen op die investering in de exploitatierekening.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATSBEPALING

Overige baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2013

(in euro's)

VASTE ACTIVA**MATERIELE VASTE
ACTIVA**

	Verbouwing / Tuin en Park	Bedrijfs- installaties	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingswaarde	3.193.259	1.272.822	7.356.251	3.029.959	14.852.291
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.496.370</u>	<u>-1.260.075</u>	<u>-5.932.486</u>	<u>-2.243.450</u>	<u>-10.932.381</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>1.696.889</u>	<u>12.747</u>	<u>1.423.765</u>	<u>786.509</u>	<u>3.919.910</u>
Mutaties					
Investeringen	324.092	4.099	58.047	277.932	664.170
Afschrijvingen	<u>-359.737</u>	<u>-2.306</u>	<u>-514.822</u>	<u>-166.383</u>	<u>-1.043.248</u>
	<u>-35.645</u>	<u>1.793</u>	<u>-456.775</u>	<u>111.549</u>	<u>-379.078</u>
Stand per 31 december					
Aanschaffingswaarde	3.517.351	1.276.921	7.414.298	3.307.891	15.516.461
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.856.107</u>	<u>-1.262.381</u>	<u>-6.447.308</u>	<u>-2.409.833</u>	<u>-11.975.629</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1.661.244</u>	<u>14.540</u>	<u>966.990</u>	<u>898.058</u>	<u>3.540.832</u>

De verzekerde waarde bedraagt € 8.394.934.

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
<u>Onderhanden activiteiten</u>		
Aanloop/aanmaakkosten tentoonstellingen	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Overige voorraden</u>		
Publicaties c.q. voorraad museumwinkel	<u>84.759</u>	<u>118.434</u>
	<u>84.759</u>	<u>118.434</u>

Vorderingen	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
<u>Debiteuren</u>		
Te ontvangen per 31 december	203.925	193.228
	<u>203.925</u>	<u>193.228</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

Omzetbelasting	627.645	438.964
Te ontvangen bedragen	198.415	445.183
Te ontvangen rente	4.973	15.561
Voorschotten personeel	6.141	11.673
Vooruitbetaalde bedragen	67.806	45.562
Museumkaart	28.459	32.591
Diversen	156	-
	<u>933.595</u>	<u>989.534</u>
	<u>1.137.520</u>	<u>1.182.762</u>

Effecten

Effecten	572.318	519.443
----------	---------	---------

De effectenrekening is afkomstig uit de nalatenschap van Fritz Liefkes.

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Liquide middelen		
Gelden onderweg	6.646	5.708
Kredietinstellingen	<u>4.127.320</u>	<u>3.443.960</u>
	<u>4.133.966</u>	<u>3.449.668</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Het resultaat dat resteert na dotatie en onttrekking aan de bestemmingsfondsen en de vervangingsreserve bedrijfsinstallaties, ofwel het resultaat uit de reguliere exploitatie van het museum, bedraagt € -232.633.

Het handboek verantwoording cultuursubsidies musea schrijft voor: "OCW-subsidie die nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt (zie artikel 26 van het Bekostigingsbesluit) dient opgenomen te worden in een bestemmingsfonds OCW."

Het resultaat na bestemming komt uit op een negatief resultaat. Dit is conform de interne financiële jaarplanning 2013. De resultaatsbestemming komt geheel ten laste van de algemene reserve.

Algemene reserve

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Het verloop was als volgt:		
Stand per 1 januari	2.236.447	2.753.521
Toevoeging vrijval Japanse Tuin	47.273	-
Resultaatbestemming	-232.633	-105.327
Negatief resultaat bestemmingsfonds OCW	-	-411.747
	<u>2.051.087</u>	<u>2.236.447</u>

Bestemmingsfondsen

	<u>31-12-2013</u>	<u>Resultaat Bestemming</u>	<u>31-12-2012</u>
Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties	814.542	-42.495	857.037
Bestemmingsfondsen OCW TV			
- Bestemmingsfonds TV onderhoud	225.257	-391.500	616.757
Bestemmingsfonds Liefkes	1.002.227	-183.573	1.185.800
Bestemmingsfonds BGL	576.725	80.287	496.438
	<u>2.618.751</u>	<u>-537.281</u>	<u>3.156.033</u>

Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties

Dit fonds is gevormd uit de herwaardering van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties € 400.783 van de RGD/VROM en een eenmalige storting € 277.000 van de RGD/VROM betreffende vervangingsgelden. In de subsidie van het Ministerie van OCW is met ingang van 2005 structureel € 146.284 opgenomen als bijdrage voor kosten en vervanging van bedrijfsinstallaties. Deze subsidie wordt in het resultaat verantwoord. Uit deze bijdrage is de serviceverlening bedrijfsinstallaties betaald, evenals afschrijvingslasten bedrijfsinstallaties. De boekwaarde van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties bedraagt ultimo boekjaar € -.

Bestemmingsfonds OCW TV gelden

T(echnische) V(ervangingsgelden) worden door OCW toegekend ter vervanging van bouwkundige of installatie gerelateerde zaken. De toegekende gelden worden niet altijd in het jaar van verstrekking besteed. De nog niet bestede gelden worden toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW TV-gelden.

Het verloop was als volgt:	<u>2013</u>
Stand per 1 januari	616.757
Bestedingen	<u>391.500</u>
Stand per 31 december	<u>225.257</u>

Bestemmingsfonds Liefkes

Het Bestemmingsfonds Liefkes is m.i.v. 2011 een nieuw bestemmingsfonds. De gelden zullen besteed worden in overstemming met de gemaakte afspraken met de executeur-testamentair van de nalatenschap van Fritz Liefkes.

Het verloop was als volgt:	<u>2013</u>
Stand per 1 januari	1.185.800
Beleggingsresultaat 2013	52.819
Bestedingen	<u>236.392</u>
Totaal resultaatbestemming	-183.573
Stand per 31 december	<u><u>1.002.227</u></u>

Bestemmingsfonds BankGiro Loterij

De bijdrage van de BankGiro Loterij mag worden gebruikt voor aankoop, restauratie en presentatie van de collectie. Het museum ontvangt vijf jaar lang een jaarlijkse uitkering van de BankGiro Loterij van € 200.000, voor het eerst in 2008.

De bestedingen 2013 betreffen uitgaven t.b.v. het Masterplan, galerijtentoonstellingen en uitgifte van een tweetal publicaties.

Het verloop was als volgt:	<u>2013</u>
Stand per 1 januari	496.438
Bijdrage	
- Ontvangen uitkeringen	200.000
Bestedingen	<u>119.713</u>
Totaal resultaatbestemming	80.287
Stand per 31 december	<u><u>576.725</u></u>

Bestemmingsfonds Collectie

Dit fonds is gevormd uit een schade-uitkering door AON en de opbrengsten van een veiling van voorwerpen. Dit fonds wordt aangewend ter verbetering van de kwaliteit van de collectie.

Het verloop was als volgt:	<u>2013</u>
Stand per 1 januari	158.843
Bestedingen	<u>158.843</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>

Bestemmingsreserves

	<u>31-12-2013</u>	<u>Resultaat Bestemming</u>	<u>Mutatie</u>	<u>31-12-2012</u>
Bestemmingsreserve Japanse tuin	-	-	-47.273	47.273
Bestemmingsreserve personeel	<u>22.499</u>	<u>12.922</u>	-	<u>9.577</u>
	<u><u>22.499</u></u>	<u><u>12.922</u></u>	<u><u>-47.273</u></u>	<u><u>56.850</u></u>

Bestemmingsreserve Japanse tuin

De reserve is ooit door het museum zelf gevormd met de bedoeling deze in te zetten t.b.v. de ontwikkeling van een Japanse tuin op het terrein van Volkenkunde. Dit plan zal echter geen doorgang meer vinden en de bestemmingsreserve is hierdoor teruggevloeid in de algemene exploitatie.

Bestemmingsreserve personeel

Deze reserve is gevormd uit de storting van de VRM bij de opheffing van de Stichting Wachtgeld. Deze reserve dient alleen te worden aangewend ten behoeve van personeelsvoorzieningen.

VOORZIENINGEN

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Voorziening prepensioen		
Stand per 1 januari	273.620	340.428
Onttrekking regulier	-115.329	-66.808
Onttrekking i.v.m. afloop prepensioen	<u>-130.405</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>27.886</u></u>	<u><u>273.620</u></u>

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringssubsidie	<u>31-12-2013</u>	<u>Vrijval</u>	<u>31-12-2012</u>
Voor herinrichting museum	245.532	274.133	519.665
Voor beeldentuin	98.420	37.210	135.630
Voor aanleg tuin	141.969	60.504	202.473
Voor beveiliging	<u>52.531</u>	<u>22.197</u>	<u>74.728</u>
	<u><u>538.452</u></u>	<u><u>394.044</u></u>	<u><u>932.496</u></u>

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Langlopende Schuld		
	<u>121.960</u>	<u>44.825</u>

De langlopende schuld betreft de aankoop van collectie van Van Berkel II (2012) en de aankopen van collectie van Eeuwijk en Duynstee (beide in 2013) die in vijf jaar wordt afgelost.

KORTLOPENDE SCHULDEN

(ten hoogste een jaar)

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Schulden aan leveranciers	<u>2.850.192</u>	<u>1.129.899</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	140.911	146.739
Pensioenen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u><u>140.911</u></u>	<u><u>146.739</u></u>

	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld- en dagen	265.249	251.548
Vooruit ontvangen bedragen	587.541	325.034
Nog te betalen frictiekosten	-	211.843
Nog te betalen bedragen	158.532	227.727
Overige schulden	<u>86.335</u>	<u>38.312</u>
	<u>1.097.657</u>	<u>1.054.464</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Verplichtingen

Huur

Er is een huurovereenkomst aangegaan voor het museumgebouw te Leiden en de vier loodsen te 's-Gravenzande. De overeenkomst loopt tot 31 december 2016. De huurprijs bedraagt € 4.322.838 per jaar. Ieder jaar wordt dit bedrag gedekt door de subsidie verstrekt door het Ministerie van OCW. Voor 2012 en 2013 is dit 100% kostendekkend.

Bankkrediet en gestelde zekerheden

Door de ING Bank is per 1 mei 2001 een rekening-courant faciliteit ter beschikking gesteld van € 453.780. Per balansdatum wordt van deze faciliteit geen gebruik gemaakt. Als zekerheid voor zowel de lening als bovengenoemde kredietfaciliteit zijn de bedrijfsinventaris en alle vorderingen nu of in de toekomst aan de ING Bank verpand.

Rechten

Subsidie OCW Cultuurperiode 2013-2016

Door het Ministerie van OCW is in het kader van de Cultuurnota systematiek voor de jaren 2013-2016 het volgende subsidiebedrag toegekend:

Subsidiebedrag (DCE/562316)

2013	10.436.877
2014	10.320.336
2015	10.320.336
2016	<u>10.320.336</u>
	<u>41.397.885</u>

Erfenis Fritz Liefkes

De in 2010 overleden Fritz Liefkes liet – op enkele kleinere legaten na – zijn gehele verzameling Indonesische kostbaarheden plus zijn gehele vermogen aan de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde na. Aan deze erfenis zijn de voorwaarden verbonden dat er binnen drie jaar een overzichtstentoonstelling wordt gehouden, er een fraaie catalogus van de collectie wordt gepubliceerd en dat het geld besteed wordt aan de versterking van de Indonesië collectie. De nalatenschap in natura en in contanten wordt tussen 2011 en 2014 door de executeur testamentair de heer Jan Veenendaal gefaseerd overgedragen. De collectie komt ter vrije beschikking van de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde. In 2011 is de eerste tranche van de collectie met een taxatiewaarde van € 1.000.000 overgedragen. Uiteindelijk zal de collectie Liefkes deels worden opgenomen in de rijkscollectie en deels worden verkocht. De besluitvorming daarover heeft nog niet plaats gevonden.

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2013

BATEN

Opbrengsten	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
<u>Directe opbrengsten</u>			
Publieksinkomsten			
Inkomsten uit entreegelden en (museum) kaarten	427.138		325.958
Inkomsten uit horeca-exploitatie	184.381		119.038
Verkoop artikelen	177.903		132.862
Fotowinkel	6.987		6.132
Educatieve activiteiten	72.405		44.019
	<u>868.813</u>	<u>950.000</u>	<u>628.009</u>
Overige inkomsten			
Consulting	29.651		27.950
Bruiklenen	71.426		37.204
Verkoop internationale tentoonstelling	-		315.283
Publicaties	3.821		-
	<u>104.898</u>	<u>375.000</u>	<u>380.437</u>
<u>Indirecte opbrengsten</u>			
Contributie VCM	48.805		21.995
Ruimte en faciliteiten	52.338		44.723
Doorberekende kosten	48.938		28.233
Diversen	351		-
	<u>150.431</u>	<u>150.000</u>	<u>94.151</u>
Totaal Opbrengsten	<u>1.124.142</u>	<u>1.475.000</u>	<u>1.102.597</u>
Bijdragen			
	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
<u>Subsidie Ministerie van OCW</u>			
De ontvangen subsidie is als volgt opgebouwd:			
Exploitatiebijdrage DCE/437613	5.894.847		6.454.857
Loonbijstelling 2011 DCE/437613	40.792		150.837
Prijsbijstelling 2012 DCE/437613	24.301		22.450
Korting DCE/298897	-		-146.369
Loonbijstelling 2012 DCE/437613	33.335		44.854
Loonbijstelling 2013 DCE/562316	18.699		36.654
	<u>6.011.974</u>	<u>5.993.275</u>	<u>6.563.283</u>
Bijdrage huisvesting DCE/437613	4.150.153		3.709.561
Prijsbijstelling 2013 DCE/562316	116.541		155.181
Prijsbijstelling DCE/142686	-		124.561
Prijsbijstelling DCE/224673	-		11.050
TV investeringen DCE/158358	-		84.500
Brandveiligheidsmaatregelen DCE/242392	-		65.300
Correctie prijsbijstelling 2012 DCE/466340	26.242		-
Prijsbijstelling 2011 DCE/437613	62.045		62.045
Prijsbijstelling 2012 DCE/437613	69.922		96.164
	<u>4.424.903</u>	<u>4.282.120</u>	<u>4.308.362</u>
Subsidie Ministerie OCW	<u>10.436.877</u>	<u>10.275.395</u>	<u>10.871.645</u>

<u>Overige subsidies/ bijdragen</u>	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
Subsidie uit publieke middelen			
Bijstelling i.v.m. visitatie DCE/201266	-		25.000
Vrijval investeringssubsidies	394.044		441.351
Mondriaanfonds	20.000		-
Ministerie BZ – Singosari	60		28.292
Gemeente Leiden	8.700		-
Korea Museum Association	29.428		-
Ibermuseum	21.065		-
Ambassade van Korea	1.893		1.026
Ministerie BZ Mali 3	42.820		25.184
	<u>518.010</u>	<u>750.000</u>	<u>520.853</u>
Bijdragen uit private middelen			
Waarvan Particulieren			
Schenking van Berkel	39.025		39.025
Schenking van Eeuwijk	34.220		-
Schenking Duynstee	4.500		-
Liefkes erven	52.819		383.356
Vereniging van Vrienden	-		1.500
Overige	6.745		-
	<u>137.309</u>		<u>423.881</u>
Waarvan Bedrijven			
Kon. Mus. Midden Afrika – RIME	63.910		71.394
Toshiba Fd. – Siebold Conference	1.107		3.295
Koninklijke Bibliotheek – Metamorfoze	55.826		41.631
Aramco - bijdrage Hadj	43.500		-
Hulsewé-Wazniewski Stichting	20.000		20.000
Shell- Bijdrage Totempaal	-		5.000
St. Museumkaart- bijdrage burenavond	-		2.000
Overige	13.539		14.439
	<u>197.882</u>		<u>157.759</u>
Waarvan private fondsen			
Thaw Charitable Trust	11.389		-
Prins Bernhard Cultuurfonds	-		15.000
	<u>11.389</u>		<u>15.000</u>
Waarvan goede doelenloterijen			
BankGiro Loterij	200.000		200.000
BankGiro Loterij – I like Volkenkunde	30.000		-
Rijksmuseum van Oudheden (Museummaandag)	117.262		64.878
	<u>347.262</u>		<u>264.878</u>
	<u>693.842</u>	<u>425.000</u>	<u>861.518</u>
	<u>1.211.852</u>	<u>1.175.000</u>	<u>1.382.371</u>
Specificatie vrijval			
Investeringssubsidie herinrichting	274.133		321.439
Investeringssubsidie beeldentuin	37.210		37.210
Investeringssubsidie aanleg tuin	60.504		60.504
Investeringssubsidie beveiliging	22.197		22.198
	<u>394.044</u>		<u>441.351</u>

LASTEN	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
<u>Salarislasten</u>			
Lonen en salarissen	3.233.375		3.352.452
Sociale lasten	493.185		487.621
Pensioenlasten	330.318		376.651
Diverse personeelskosten	3.846		306.489
	<u>4.060.723</u>	<u>3.952.576</u>	<u>4.523.213</u>

In 2013 waren er gemiddeld 60 FTE bij het museum in dienst (2012:70).

Vermelding bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen in het kader van de wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sectoren.

Functie	Algemeen Directeur	Commercieel Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Voorzitters-clausule van toepassing	Nee	Nee	Nee
Naam	K.J. Schoonderwoerd	J. Sijmonsbergen	W.C. Huivenaar
Ingangsdatum dienstverband	1-6-2012	30-5-2010	1-7-1999
Einddatum dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband	40 uur p.w./111,1%	36 uur p.w./100%	36 uur p.w./100%
Beloning in €	120.235	88.965	88.965
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	15.877	11.462	11.462
Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Motivatie overschrijding van de norm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
<u>Afschrijvingen</u>	<u>1.043.248</u>	<u>1.025.800</u>	<u>1.301.655</u>
<u>Huur</u>			
Huurlasten	4.322.838		4.169.874
Servicevergoeding onderhoud bedrijfsinstallaties	56.331		75.595
	<u>4.379.169</u>	<u>4.175.300</u>	<u>4.245.469</u>
<u>Aankopen</u>	<u>230.189</u>	<u>250.000</u>	<u>78.188</u>
<u>Overige lasten</u>	<u>2013</u>	<u>Begroting</u>	<u>2012</u>
<u>Inhuur derden</u>			
Kosten uitzendkrachten	60.519		68.717
Kosten uitbesteed werk	433.921		559.998
Inhuur derden	<u>494.440</u>	-	628.715

<u>Overige huisvestingskosten</u>			
Energiekosten	403.854		401.117
Schoonmaakkosten	130.476		102.789
Kosten TV	391.500		95.183
Kosten onderhoud gebouw	81.632		38.909
Kosten onderhoud tuin	13.507		12.726
Overige huisvestingskosten	64.802		34.796
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Overige huisvestingskosten	1.085.772	-	685.519
 <u>Kantoorkosten</u>			
Kantoorbehoeften	4.731		5.390
Portikosten	14.445		18.716
Kopieer- en papierkosten	21.712		19.125
Telefoonkosten	48.132		54.710
Internetkosten	51.276		65.928
Overige kosten	11.439		10.291
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kantoorkosten	151.735	-	174.160
 <u>Publiciteitskosten</u>			
Reclamekosten	226.228		222.023
Drukwerk	117.287		40.177
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Publiciteitskosten	343.514	-	262.200
Inkoopwaarde verkopen winkel	88.557	-	71.459
 <u>Activiteitenkosten</u>			
Ontwerpkosten	229.056		170.717
Audiovisuele kosten	68.697		101.510
Reis- en verblijfkosten	138.588		198.520
Transportkosten	80.024		286.403
Kosten op en afbouw tentoonstellingen	335.545		139.155
Kosten conserveren en restaureren	44.769		91.065
Diverse aankopen	51.275		52.543
Fotokosten	66.537		69.469
Bruikleenkosten	150.310		96.878
Mutatie onderhandenwerk	-		-
Workshop en optredenskosten	40.944		72.612
Overige activiteitenkosten	123.943		77.196
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Activiteitenkosten	1.329.689	-	1.356.067
 <u>Organisatiekosten</u>			
Accountantskosten	33.021		23.928
Adviseurkosten	161.355		144.048
Kosten RvT	1.853		1.599
Administratiekosten	12.210		11.527
Assurantiekosten	80.041		57.073
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Organisatiekosten	288.480	-	238.176

Algemene kosten

Aanschaf en onderhoud kleine inventaris	13.517		51.251
Abonnementen en contributies	32.306		30.840
Representatiekosten	56.723		78.051
Congreskosten	5.964		5.601
Donaties en sponsoring	4.500		13.084
Overige algemene kosten	<u>115.695</u>	<u>-</u>	<u>71.179</u>
Algemene kosten	<u>228.704</u>	<u>-</u>	<u>250.006</u>
Totale overige lasten	<u><u>4.010.892</u></u>	<u><u>3.807.688</u></u>	<u><u>3.666.302</u></u>

Toelichting op de functionele exploitatierekening over 2013

(in euro's)

Het toerekenen van de baten en lasten aan de afdelingen (welke zijn onderverdeeld naar museale functies) is gedaan op basis van verdeelsleutels. Bij de uitkomsten is gebruik gemaakt van beschikbare, en ook voor het huidige boekjaar toepasbare, verdeelsleutels. Voor een deel van de lasten ligt voor de hand onder welke functie zij vallen en is dit direct gerelateerd aan de afdeling die de kosten maakt. Bij andere kostensoorten worden verdeelsleutels gehanteerd, die hieronder zullen worden toegelicht.

Algemeen

Bij de Publieksfunctie is een onderverdeling gemaakt tussen de vaste en tijdelijke presentatie van 80% respectievelijk 20%. Een analyse van de bezoekerscijfers van 2013 levert eenzelfde verhouding op.

Opbrengsten

De opbrengsten uit entreegelden en museumkaart bezoek, rondleidingen e.d. en uit verkopen van de winkel zijn onder publieksfunctie voor 20% toegekend aan de tijdelijke presentatie en voor 80% aan de vaste presentatie.

De opbrengsten van bruiklenen en verkopen van fotomateriaal zijn opgenomen onder de collectiefunctie.

De opbrengsten van publicaties zijn opgenomen onder de wetenschapsfunctie.

De opbrengsten uit verhuur en de indirecte opbrengsten zijn toegerekend aan het algemeen beheer.

Subsidie OCW

De onderverdeling van huur is gedaan op basis van een door de Rijksgebouwendienst verstrekt overzicht op basis van functies gebouwen en m². De percentages van de huurlasten zijn gelijk zoals vermeld onder ontvangen subsidie voor huren.

Het onderdeel exploitatiebijdrage van de subsidie van het Ministerie van OCW is grotendeels verdeeld als in de laatste goedgekeurde meerjaren begroting.

Overige subsidies/bijdragen

Bijdragen zijn over het algemeen toegekend met een specifiek doel. Deze bijdragen zijn opgenomen onder de functie waar ook de lasten zijn opgenomen, op welke de bijdragen betrekking hebben.

Salarislasten

De medewerkers zijn direct toewijsbaar aan de functies. De overige salariskosten zijn over het algemeen toegerekend aan het algemeen beheer, tenzij er een duidelijke relatie met een andere functie is te onderscheiden.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten van de museale inrichting (deel inventaris en inrichting) zijn voor 80% toegerekend aan de vaste presentatie en voor 20% aan de tijdelijke presentatie.

De afschrijvingslasten op het depot zijn verantwoord onder de collectiefunctie.

De overige afschrijvingslasten zijn verantwoord onder het algemeen beheer.

Huur

De onderverdeling van huur is gedaan op basis van een door de Rijksgebouwendienst verstrekt overzicht op basis van functies gebouwen en m². De percentages van de huurlasten zijn gelijk zoals vermeld onder ontvangen subsidie voor huren.

Aankopen

De aankopen worden in zijn geheel toegerekend aan de verwerving & afstoten van de Collectiefunctie.

Overige lasten

De overige lasten worden toegerekend aan het algemeen beheer met uitzondering van direct toewijsbare overige lasten.

Toerekening saldo algemeen beheer

Het saldo van het algemeen beheer is toegerekend aan de diverse functies op basis van de totale verantwoorde lasten van de functies.

OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat ad € -756.992 is als volgt bestemd:

RESULTAATBESTEMMING:

Totaal Resultaat	-756.992
Toevoeging BGL	-80.287
Uitputting TV gelden	391.500
Uitputting Bestemmingsfonds Liefkes	183.573
Vervangingsreserve installaties	42.495
Toevoeging personeel fonds	-12.922

Resultaat na specifieke bestemming	-232.633
---	-----------------

Algemene reserve (100%)	-232.633
Bestemmingsfonds OCW	-

	Exploitatie rekening	Resultaatbestemming	
Totale opbrengsten	1.124.142		
Overige subsidies/bijdragen	1.211.852		
Rente opbrengsten	35.515		
Eigen inkomsten	2.335.994	-232.633	18%
Onderdeel huren	4.424.903		
Onderdeel exploitatiebijdrage	6.011.974		
Bijdrage OCW	10.436.877	0	82%
Eigen inkomsten + Bijdrage OCW	12.772.871	-232.633	100%

In 2013 is het gehele resultaat ten laste van de algemene reserve gegaan. In het laatste jaar van de subsidie periode 2013-2016 zal Museum Volkenkunde beoordelen of het negatieve resultaat van het boekjaar 2013 alsnog ten laste van het, eventueel positieve, bestemmingsfonds OCW kan worden gebracht.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: Raad van Toezicht Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2013 van Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016. De directie is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directie is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies instellingen 2013-2016 en het Controleprotocol WNT zoals opgenomen in de Beleidsregels toepassing WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 27 maart 2014

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA

BIJLAGEN

Bijlage 1: Activiteit en bereik

	2013	Activiteitenplan	2012
Totaal aantal bezoeken per jaar	130.146	115.000	130.605
- waarvan betalend	117.624	niet begroot	92.975
- waarvan aantal scholieren primair onderwijs	5.485	6.500	6.671
- waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs	4.275	5.000	3.384
Registratiegraad >95%	ja	beschikbaar	ja
Collectieplan up to date	ja	beschikbaar	ja
Veiligheidsplan up to date	ja	beschikbaar	ja